

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО**

1000 София, ул. "Сердика", № 4, ет. III, тел. 02 98-49-02, e-mail: ipn_ban@bas.bg

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ирена Цонева Илиева

**член на научното жури съгласно Заповед № 2947/18.12.2024 г. на Ректора на ЮЗУ
„Н. Рилски“ за назначаване на научно жури за провеждане на защита на
дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по
научната специалност „Гражданско и семейно право“ в област на висше
образование ш.3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление
ш.3.6. Право на**

Роза Илкова Сотирова

**на тема „ Сключване и изпълнение на договора за международна търговска
продажба на стоки“**

Научен ръководител доц. д-р Ана Джумалиева

I. Кратки биографични данни

Роза Сотирова е родена е завършила Софийска математическа гимназия „П. Хилендарски“. Магистър е по право от СУ „Св. Кл. Охридски“. Била е юрисконсулт в търговско дружество в периода февруари 2021 до юли 2021 г. В момента е адвокат в САК. Владее английски и немски език.

II. Общо описание на представения дисертационен труд

Представен е дисертационен труд в обем от 184 нестандартни страници, включително увод, три глави, заключение, 352 бележки под линия и 164 литературни и документални източници. В действителност обемът на дисертационния труд е по-голям

Дисертационният труд има за предмет на изследване приложимото законодателство и правните последици при международната продажба на стоки и по-специално Виенската конвенция за международна продажба на стоки от 1980 г., Директива (ЕС) 2019/771 за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, Кодекс на международното частно право, Закона за задълженията и договорите и Търговския закон. Въпреки че по темата за международната продажба на стоки има изобилна литература, дисертационният труд представлява новост от гледна точка на изясняване на някои

теоретични аспекти и проблемите при прилагането на Виенската конвенция за международна продажба на стоки.

Трудът е структуриран в увод, три глави, заключение и списък на използваната литература и документи. Отлично впечатление прави добре балансираните глави, които са абсолютно еднакви по обем.

В увода докторантката обосновава актуалността на проблема, формулира целта, основните изследователски задачи, очертава обекта и предмета на дисертационния труд. Ясно са формулирани научноизследователските задачи. За съжаление липсва добре обособена теза и това затруднява окончателното заключение дали тя е доказана в дисертационния труд. Налице е обаче хипотеза, че разпоредбите на Конвенция на ООН относно договорите за международна продажба на стоки поражда известни затруднения при прилагането им от страна на продавачите и купувачите в международната търговия. Не е посочена и използваната методология, но тя присъства в автореферата.

Изследването е логично структурирано от правната същност на договора за международна продажба на стоки и правната му уредба, през проблематиката на неговото сключване и изпълнение.

Глава първа (в обем от 51 с.) разглежда правната същност на договора за международна продажба на стоки и неговите елементи. С цел доизясняване на правната същност са направени разграничения от търговската продажба по ЗЗД и потребителския договор. Направена е интересна връзка с разпоредбите за недискриминация в Закона за защита от дискриминация. Представено е примерно съдържание на договора и начините на плащане. Проследено е историческото развитие на договора за международна продажба на стоки. Анализирани са чл. 183 ЗЗД, чл. 318 и сл. Търговския закон, релевантни разпоредби от Закона за защита на потребителите и КМЧП във връзка с Конвенция 80/934/ЕИО на приложимото право към договорните задължения от 1991 г., известна като Римската конвенция. Посочено е и релевантното вторично законодателство на ЕС (директиви и регламенти в материята на защита на потребителите), както и избрана съдебна практика по тях. В международноправната уредба на договора освен Виенската конвенция са разгледани и други източници - Конвенция за погасителната давност по договора за международна продажба на стоки. Отделено е място и за правилата ИНКОТЕРМС, които както е добре известно на се правно задължителни, но са глобален договорен стандарт. Представен е и приноса на UNIDROIT в разглежданата материя, най-вече Принципите на UNIDROIT, публикувани през 2016 г.

Глава втора (51 с.) е посветена на сключването на договора за международна продажба на стоки. Разгледани са елементите от фактическия състав на договора - предмет и цена. Сключването на този договор се урежда от Виенската конвенция за международна продажба на стоки, както и в българското законодателство в Закона за задълженията и договорите, като авторката е анализирала тази регламентация. Представени са преддоговорните отношения, които според Р. Сотирова са предварителни преговори. Анализирани са преддоговорната отговорност и новите форми на водене на преговори онлайн и в електронна среда. Представени са различните виждания за правното естество на преддоговорната отговорност. Анализирани са ирелевантна съдебна практика в

България – на СГС и ВСК. Интерес представлява и сравнителноправното изследване на регламентацията на преддоговорната отговорност в редица страни (с. 74 – 76). Представена е релевантна практика на Съда на ЕС в преддоговорната отговорност. Практически интерес представлява анализа на преддоговорната отговорност в Обединеното кралство и Нидерландия (с. 82 – 83). Разгледани етапите на сключването на договора- предложение (оферта) и приемане (акцепт). От извършения анализ авторката прави обоснован извод, че има необходимост от промяна в начина на определяне на сроковете *de lege ferenda*. По отношение на акцепта са разгледани вариантите за сключване на договора за международна продажба на стоки. Подробно са изяснени и моментът и мястото на сключване на договора.

В Глава трета (52 с.) докторантката прави анализ на изпълнението на договора. Представена е същността на изпълнението на договора по отношение на основните задължения на продавача по изпълнение на договора, доставката на стоките и други допълнителни задължения. Разгледана е доставката на стоките, като според чл. 35 от Виенската конвенция, стоката трябва да съответства на определеното количество, качество и описание на уговореното по договора. Обособени основните задължения на купувача по изпълнение на договора: плащане на цената и допълнителни задължения. Разгледано е и преминаването на риска според международноправната и българската правна регламентация, както и е приложена съдебна практика по отношение на спорни въпроси. Направен е правен анализ на последиците от изпълнението на договора. Интересни разсъждения има авторката по приложението на Виенската конвенция, включването на стандартни условия в договора, представянето на създадения Консултативен съвет на международната конвенция за продажби. Разгледани са неизпълнение на договора и правните последици от това, според международната уредба и българската съдебна практика.

Заклучението синтезирано представя основните изводи, направени от докторантката, както и съдържа приносите на труда.

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд.

Както вече посочих поради изобилната литература, предметът на изследване по необходимост води до практико-приложни приноси. Все пак, може да се посочат и някои общотеоретични приноси. Сред тях:

- Историческото развитие на договора за международна продажба на стоки.
- Въпросът за добросъвестността при различните етапи от сключване и изпълнение на договора за международна продажба на стоки.
- Анализът на съотношението между международноправната уредба и тази по вътрешното ни право, регулиращо международната продажба на стоки.

Практически приноси на труда.

- Представянето на всички фази от сключването, изпълнението и прекратяване на действието на договора за международна продажба на стоки, включително значението на ИНКОТЕРМС и ролята на UNIDROIT]
- Изведените специфики относно задълженията на страните по договора.
- Анализът на преддоговорната отговорност и новите форми на водене на преговори онлайн и в електронна среда.
- Практически интерес представлява анализа на преддоговорната отговорност в Обединеното кралство и Нидерландия (с. 82 – 83).
- Обоснованият извод, че има необходимост от промяна в начина на определяне на сроковете de lege ferenda за акцепта.
- Умело подбраната съдебна практика в подкрепа на изложението.

За общите научни достойнства и приноси на труда съществено значение има и фактът, че Роза Сотирова има 3 статии по темата на дисертацията.

IV. Критични бележки и препоръки

Основната ми критична бележка е свързана с липсата на добре формулирана теза, по-скоро на хипотеза. Липсват сериозни обобщения, за които дисертационният труд предоставя достатъчно основания.

На с. 43 – 44 не е достатъчно ясно обяснено, че предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за общо европейско право за продажбите не се реализира и такъв няма приет и действащ.

На с. 117 изложението е такова, че предполага съществуването на такъв Регламент. Същото е положението на с. 120.

Имам и някои терминологични бележки като например използването на „човешки права“ вместо „права на човека“ (с. 12, с. 24).

Използваната литература трябва да бъде отделена от източниците и други документи, както и от съдебната практика.

Има множество технически грешки при отпечатването на труда.

Посочените критични бележки не се отразяват съществено върху доброто впечатление от дисертационния труд.

V. Заключение:

Изложените преценки за научните приноси на разглежданото дисертационно изследване и направените препоръки могат да послужат като основа за оценката на

научната подготовка и качества на докторантката. Не откривам основания за установяване на плагиатство. Считам, че авторефератът отразява добросъвестно съдържанието на дисертационния труд и отговаря на законовите изисквания.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Р България, на чл. 27 от Правилника за неговото прилагане.

В заключение, имайки налице всички необходими основания давам положителна оценка и предлагам на Роза Илкова Сотирова да бъде присъдена образователна и научна степен ДОКТОР по научна специалност „Гражданско и семейно право” по професионално направление „право“ 3.6.,

София, 12.02.2015 г.

Проф. д-р Ирена Илиева

**BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
INSTITUTE FOR THE STATE AND THE LAW**

1000 Sofia, str. "Serdika", No. 4, floor III, tel. 02 98-49-02, e-mail:ipn_ban@bas.bg

STATEMENT

by Prof. Irena Tzoneva Ilieva, PhD

member of the scientific jury according to the Order No. 2947/18.12.2024 of the Rector of the South-West University "N. Rilski" for the appointment of a scientific jury for conducting a defense of a dissertation for the award of the educational and scientific degree "PhD" in the scientific specialty "Civil and Family Law" in the field of higher education, 3rd division. Social, economic and legal sciences, professional direction 3.6. Law to

Roza Ilkova Sotirova

on the topic "Conclusion and implementation of the contract for the international commercial sale of goods"

Scientific supervisor Assoc. Prof. Ana Dzhumalieva, PhD

I. Brief biographical data

Roza Sotirova graduated from Sofia High School of Mathematics "P. Hilendarski". She has a Master's degree in Law from Sofia University "St. Kliment Ohridski". She was a legal advisor in a commercial company from February 2021 to July 2021. She is currently a lawyer at the Bulgarian Bar Association. She is fluent in English and German.

II. General description of the submitted dissertation work

A dissertation of 184 non-standard pages is presented, including an introduction, three chapters, a conclusion, 352 footnotes and 164 literary and documentary sources. In reality, the volume of the dissertation is larger.

The dissertation has as its subject of research the applicable law and legal consequences in the international sale of goods and in particular the Vienna Convention on the International Sale of Goods of 1980, Directive (EC) 2019/771 on certain aspects of contracts for the sale of goods, the Code of Private International Law, the Law on Obligations and Contracts and the Commercial Code. Although there is abundant literature on the topic of the international sale of goods, the

dissertation represents a novelty in terms of clarifying some theoretical aspects and problems in the application of the Vienna Convention on the International Sale of Goods.

The work is structured in an introduction, three chapters, a conclusion, and a list of references and documents. The well-balanced chapters, which are exactly the same in length, make an excellent impression.

In the introduction, the doctoral student justifies the relevance of the problem, formulates the goal, the main research tasks, outlines the object and subject of the dissertation. The research tasks are clearly formulated. Unfortunately, there is no well-defined thesis, and this makes it difficult to conclude whether it is proven in the dissertation. However, there is a hypothesis that the provisions of the UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods give rise to certain difficulties in their application by sellers and buyers in international trade. The methodology used is not specified, but it is present in the abstract.

The study is logically structured from the legal essence of the contract for the international sale of goods and its legal framework, through the issues of its conclusion and implementation.

Chapter one (in a volume of 51 pages) examines the legal nature of the contract for the international sale of goods and its elements. In order to further clarify the legal nature, distinctions are made between the commercial sale under the Consumer Protection Act and the consumer contract. An interesting connection is made with the provisions on non-discrimination in the Protection against Discrimination Act. An example of the content of the contract and the methods of payment is presented. The historical development of the contract for the international sale of goods is traced. Art. 183 of the Consumer Protection Act, Art. 318 et seq. of the Commerce Act, relevant provisions of the Consumer Protection Act and the Convention on the Protection of Consumer Rights in connection with the 1991 Convention 80/934/EEC on the law applicable to contractual obligations, known as the Rome Convention, are analyzed. The relevant secondary legislation of the EU (directives and regulations in the field of consumer protection) is also indicated, as well as selected case law on them. In the international legal framework of the contract, in addition to the Vienna Convention, other sources are also considered - the Convention on the Limitation Period under Contracts for the International Sale of Goods. A place is also reserved for the INCOTERMS rules, which, as is well known, are legally binding, but are a global contractual standard. The contribution of UNIDROIT to the subject under consideration is also presented, especially the UNIDROIT Principles, published in 2016.

Chapter two (51 pages) is devoted to the conclusion of the contract for the international sale of goods. The elements of the factual composition of the contract - subject matter and price - are examined. The conclusion of this contract is regulated by the Vienna Convention on the International Sale of Goods, as well as in Bulgarian legislation in the Obligations and Contracts Act, and the author has analyzed this regulation. Pre-contractual relations are presented, which according to R. Sotirova are preliminary negotiations. Pre-contractual liability and new forms of conducting negotiations online and in an electronic environment are analyzed. Different views on the legal nature of pre-contractual liability are presented. Irrelevant case law in Bulgaria - of the Bulgarian Court of Justice and the Supreme Court of Justice - is analyzed. Also of interest is the comparative law study of the regulation of pre-contractual liability in a number of countries (pp. 74 - 76). Relevant case law of the Court of Justice of the EU on pre-contractual liability is

presented. Of practical interest is the analysis of pre-contractual liability in the United Kingdom and the Netherlands (pp. 82 - 83). The stages of the conclusion of the contract are examined - proposal (offer) and acceptance (acceptance). From the analysis carried out, the author makes a justified conclusion that there is a need for a change in the method of determining the terms de lege ferenda. With regard to acceptance, the options for concluding the contract for the international sale of goods are examined. The time and place of concluding the contract are also clarified in detail.

In Chapter Three (52 pages), the doctoral student analyzes the implementation of the contract. The essence of the implementation of the contract is presented in relation to the seller's main obligations to perform the contract, the delivery of the goods and other additional obligations. The delivery of the goods is examined, as according to Art. 35 of the Vienna Convention, the goods must correspond to the specified quantity, quality and description of what was agreed upon in the contract. The main obligations of the buyer to implement the contract are distinguished: payment of the price and additional obligations. The passing of risk according to international and Bulgarian legal regulations is also examined, as well as case law is applied in relation to controversial issues. A legal analysis of the consequences of the implementation of the contract is made. The author has interesting reflections on the application of the Vienna Convention, the inclusion of standard terms in the contract, the presentation of the established Advisory Council of the International Sales Convention. PNon-fulfillment of the contract and the legal consequences thereof, according to international regulations and Bulgarian case law, are considered.

The conclusion summarizes the main conclusions drawn by the doctoral student, as well as contains the contributions of the work.

III. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the dissertation work.

As I have already pointed out, due to the abundant literature, the subject of research necessarily leads to practical and applied contributions. However, some general theoretical contributions can also be mentioned. Among them:

- The historical development of the contract for the international sale of goods.
- The issue of good faith at the various stages of the conclusion and implementation of the contract for the international sale of goods.
- The analysis of the relationship between international law and our domestic law regulating the international sale of goods.

Practical contributions of the thesis.

- Presentation of all phases of the conclusion, implementation and termination of the contract for the international sale of goods, including the importance of INCOTERMS and the role of UNIDROIT]

- The specifics derived regarding the obligations of the parties to the contract.
- The analysis of pre-contractual liability and new forms of negotiation online and in an electronic environment.
- Of practical interest is the analysis of pre-contractual liability in the United Kingdom and the Netherlands (pp. 82 – 83).
- The reasoned conclusion that there is a need for a change in the way the *de lege ferenda* deadlines for acceptance are determined.
- Skillfully selected case law in support of the presentation.

Of significant importance for the overall scientific merits and contributions of the work is the fact that Roza Sotirova has 3 articles on the topic of the dissertation.

IV. Critical remarks and recommendations

My main criticism is related to the lack of a well-formulated thesis, or rather a hypothesis. There are no serious generalizations for which the dissertation provides sufficient grounds.

On pp. 43-44 it is not explained clearly enough that the proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a Common European Sales Law is not being implemented and there is no such accepted and in effect.

On p. 117, the statement is such that it assumes the existence of such a Regulation. The same is true of p. 120.

I also have some terminological notes, such as the use of “rights of humans” instead of “human rights” (p. 12, p. 24).

The literature used should be separated from the sources and other documents, as well as from case law.

There are numerous technical errors in the printing of the work.

The above critical remarks do not significantly affect the good impression of the dissertation.

V. Conclusion:

The presented assessments of the scientific contributions of the dissertation research under consideration and the recommendations made may serve as a basis for the assessment of the scientific preparation and qualities of the doctoral candidate. I find no grounds for establishing plagiarism. I believe that the abstract faithfully reflects the content of the dissertation work and meets the legal requirements.

The dissertation meets the requirements of Art. 6, para. 3 of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and Art. 27 of the Regulations for its Implementation.

In conclusion, having all the necessary grounds I give a positive assessment and propose for Roza Ilkova Sotirova to be awarded the educational and scientific degree of DOCTOR in the scientific specialty "Civil and Family Law" in the professional field of law 3.6.,

Sofia, 12.02.2015

Prof. Irena Ilieva, PhD